

Уривок із книги „Одержимість“

...В людській моралі хиткі підвалини. Вони скриплять і гнуться під наростаючим потоком численних потрясінь в економіці і політиці. Християнські заповіді честі і добра стали майже нічого не варті для багатьох представників молодшого і середнього покоління. Пояснення причин цього явища – тема окремої розмови. Та водночас директору хочеться вірити, що для більшості людей їх духовність не зотліла до краю, залишилась межа між любов'ю і байдужістю. Сьогодні частіше, ніж колись, ведеться мова про гуманність, благодійність, готовність прийти на поміч слабшому, шанобливе ставлення до старості і т. д. Та як свідчить східне прислів'я, скільки не промовляй слово "халва", у роті солодке не стане. Отож тільки практичні дії зарадять важливій справі. Він не сприймає говорунів 'різних мастей, трибунних популістів, базік у національному вбранні, котрі на пустослів'ї створюють собі політичний капітал, забуваючи про людину праці, творця матеріальних благ.

Багато хто з державних мужів хизується тим, що виходець з села. А що ж зробили для нього? До чого призвели трудівників села? Чому тут триває не тільки застій, а й скочування на десятиріччя назад? Запитань багато – відповідей мало... Людина, відірвана від землі, втрачає свою силу і мораль. Щось схоже на міфічного Антея. Зінчук же приземлений, володіє природним даром сприйняття того, чого не бачать інші, народжені в селі, але відірвані від нього. З величезним душевним болем він звертається в уже вище згаданій кінострічці до можновладців: Ви ж вихідці з села, з молоком якої матері всмоктали у себе люту ненависть до села, що з нього забираєте все, а йому не віддаєте нічого?" Відповіді не одержуємо, хоча ці слова сказані ще 10 років тому і вже третє скликання народних депутатів працює в парламенті.

Життєвий шлях Зінчука не встелений трояндами. Важке дитинство, нелегка пора юності і становлення як громадянина, кожен крок до успіху дається через працю, самовдосконалення. Іноді заздрісники кидають в лице: комуняка, комуноаграрій, з іншого боку – переселенець. А він же звичайна людина, хіба що з міцним характером, справедливою вимогливістю. Та не належить до тих, хто схожий на поплавок, який тримається на місці при спокійній погоді, а подув вітер – і поплив, зник. А останнім часом у нас штормить, дмуть різні політичні вітри. Спробуй утриматись на місці. Він же тримається разом із сотнями трудівників-однодумців, не даючи вирові негараздів поглинути їх рідне господарство.

Як і в кожного, у нього є сім'я. Була дружина, з якою майже 40 років ділив успіхи і невдачі. Усе навпіл. Та 1994 року Марія Антонівна пішла з життя. Залишився з донькою Наташею і онуком Миколою. Турбота про них та водночас господарські справи не дозволяли розслабитись, приглушували душевний біль. Адаже життя продовжується. Особлива увага Миколці, незабаром він закінчить середню школу. Нахили його різноманітні: електроніка, комп'ютери, майстрування радіоприймачів, фотосправа. Це не з області роботи діда, та все ж помітний його великий вплив. Микола Пилипович прищепив онуку любов до прекрасного, літератури. Миколка, крім інших захоплень, любить читати Жюль Верна, Шевченка, Пушкіна, Міцкевича. Дід сприяє розвитку інтелекту онука, самостійності мислення, формуванню характеру.

На мальовничому березі Горині стоїть затишний, без зайвої вишуканості будинок. Це – оселя Зінчука. Мало чим вона відрізняється від інших, а подекуди й програє. Дехто дивується: хіба не міг звести величнішу? Он

же які сьогодні виростають, мов гриби після дощу – дво- і триповерхові з підземними гаражами, саунами. У відповідь безапеляційне: – Кому вони побудували палаци, вілли? Це безкультур'я, більше того, виклик суспільству, аморальність. І дуже прикро, що згадане роблять ті, хто повинен бути взірцем чесності, порядності і скромності. А час, як у тій відомій пісні, рікою пливе. У праці, повсякденних турботах. Та робота в людини не займає цілу добу. Є й години для відпочинку, задоволення особистих уподобань. Правда, їх не так багато, як хотілося б. Проте...

Чим живе Микола Пилипович поза виробничою сферою? Працює над книгами. А їх у власній бібліотеці чимало. Класика світової літератури, енциклопедичні видання, "Історія мистецтв", багато літератури по живопису. На видному місці 6-томник Сухомлинського, педагога-новатора. Книги не припали пилом, не служать інтер'єром кімнати. Ними постійно користується їх господар, черпає мудрість, аби передати її іншим. А ще він не байдрий до театру. Ще раніше, буваючи у службових відрядженнях у Москві, Ленінграді, обов'язково ходив на спектаклі МХАТу чи Ленінградського Академічного драмтеатру ім. О. С. Пушкіна. Та найбільше задоволення одержує від перегляду спектаклів київських франківців. На жаль, такої можливості тепер все менше і менше.

...17 років відпрацьовано ветеринарним лікарем. Останніх 27 – директором дослідного господарства, яке сьогодні відоме далеко за межами Рівненщини завдяки характеру і одержимості, інтелекту і невтомності його керівника. Той, хто давно знає Зінчука, систематично спілкується з ним, не міг не помітити одну з особливостей – він не втомлюється на роботі. Правда, фізична втома з'являється, та частіше всього вона компенсується моральним задоволенням від зробленого. Кожного вечора глибокий аналіз дня, ознайомлення з періодикою, відбір матеріалів, які заслуговують на особливу увагу, їх систематизація, після ретельного вивчення разом із спеціалістами – впровадження окремих у виробництво, у спеціальних папках їх цілі стоси, звідки при потребі після критичного осмислення можна знайти відповіді на багато назрілих питань. До згаданого настійно призвичає спеціалістів.

За роки керівництва господарством лише 5 разів був у відпустці. Ні, не тому, що ні на кого залишити колектив. Помічників, котрі можуть повести справу, достатньо, і їм вірить директор. – Відпустка для мене не відпочинок, стомлююсь без діла, – якимось у розмові зауважив він.

Одного року випало кілька вільних днів. У своєму стилі використав їх Микола Пилипович – не витратити марно. І ось вже він у с. Павлиші, що на Кіровоградщині, – сюди його покликало імя видатного педагога В. О. Сухомлинського. Побував у школі, де колись працював Василь Олександрович, відвідав меморіальний музей, поклав квіти на могилу великого новатора.

Наведений приклад ще раз засвідчує широту інтересів Зінчука. Обравши спеціальність ветеринарного лікаря, він на життєвому шляху не став одностороннім, а завжди цікавиться всім, що може збагатити світосприйняття краси через мистецтво. Любить літературу і картини, вчитується в рядки і вдивляється у гру фарб, проявляє максимум інтересу до всього, в чому проявлений людський геній. У Києві і Львові, інших великих містах, де побував Микола Пилипович, немає такого музею, картинної галереї, яких би не відвідав він. Характерно, побачене і почуте не ховає в собі, а прагне передати іншим, усвідомлюючи відому істину: чим більше в тобі світла, тим більше розсіюватиметься темрява. Останньої ж, на жаль, сьогодні ще так

багато...

...Людину завжди вабить туди, де народився, де могили її предків. І ось кілька років тому з дочкою і внуком поїхав у Сухаву показати хату, в якій з'явився на світ, церкву з дев'ятьма куполами, початкову школу, Холмську гімназію, у якій вчився 2 роки, звивисту річечку свого дитинства Володавку, могилу матері. Гнітюче враження справило побачене. На місці хати – залишки фундаменту і купа глини. Не впізнав і цвинтаря. Обпалені хрести і дерева свідчили про недавню пожежу. Чи то злая рука, чи блискавка двічі палили місце вічного спочинку православних селян.

Впорядкували могилу матері. Та ось дідову не знайшов. Тоскно стало на душі, сумні емоції охопили. Плянував на дочку і внука – на обличчях легкий смуток, ледь не байдужість, їх серця не сприйняли побачене, як серце батька і діда. Якось тріщина між минулим і сучасним свого роду. Прагматизм? Ознака нігілізму? Хтозна. Так вже, напевно, їх виховали. І батьки, і школа, і суспільство, в якому культивувався войовничий атеїзм.

Та не шукатимемо ворогів. Досить вже тих пошуків було. Водночас і не варто дивитись на минуле через чорні скельця окулярів, часто зауважує Микола Пилипович. Багато і доброго воно дало нам, багато чому й навчило.

Вже підростає третє покоління відтоді, коли літнього дня Зінчук вперше ступив на тучинську землю. Старість приносить не тільки печаль за прожитими роками, а й радість за те, що зробив упродовж довгих десятиліть, залишивши про себе добру пам'ять, помітний слід. Микола Пилипович гордиться новим поколінням хліборобів, яке наперекір усім негараздам, негативним явищам в розвитку молодого держави не розгубилося, не виживає, а створить нове життя собі і наступним поколінням.

І Онофрійчук Віталій, і Сачук Микола, і Брижицький Петро, і Єфімчук Сергій, і Хомич Карпо, і Жук Василь, і Ярмольчук Віра, і Качорець Микола та інші – сьогодні гордість колективу, роблять серйозну заявку разом з ветеранами, в т.ч. і з Зінчуком на розквіт оновленого життя, паростки якого вже видно.

Кажуть, кожна людина має свою зірку на небі. Миколі Пилиповичу дісталася вона першої величини, бо доля його хоч і терниста, зате дарувала значні і вагомні здобутки. Завдяки силі його розуму розцвіли села, не кажучи вже про лани. Разом із здобутками набігали й роки. За плечима директора їх вже 70.

...Чималий зал засідань в конторі господарства не зміг того квітневого дня прийняти всіх бажаючих привітати Миколу Пилиповича з ювілеєм. Багато квітів, злива квітів, ціла оранжерея троянд таких же гарних і колючих, як життя ювіляра. На торжество прибули перші керівники області і району, посланці Кабінету міністрів, Академії аграрних наук, академіки, професори, колишні однокурсники, колеги по роботі, друзі. Голова облдержадміністрації Микола Сорока зачитує указ Президента України про нагородження Зінчука орденом „За заслуги” III ступеня. Ще одна нагорода до багатьох попередніх. Від імені районної ради і адміністрації ширі слова ювіляру адресує Іван Ткачук, наголошуючи на великих заслугах винуватця торжества як людини надійної, одержимої, керівника з великої літери. Дуже влучно сказав про Миколу Пилиповича його соратник, колишній голова колгоспу з Кореччини Іван Камінський: – Зінчук – це правда, це – розум, це – мудра селянська філософія. Багато добрих слів прозвучало того дня на його адресу. За багаторічну плідну наукову роботу, значний внесок у розвиток ільськогосподарського

виробництва вручається Почесна грамота президії Української академії аграрних наук. І витяг з привітання: "...кожна життєва сходинка – то роки Вашої нелегкої і копіткої праці, яку Ви не просто виконували через обов'язок, а з натхненням, глибоким інтересом справжнього організатора, дослідника всього нового, прогресивного".

"Метод Зінчука" – це вже відоме висловлювання з термінології аграрників. Ви вписали своє ім'я в плеяду найкращих організаторів і новаторів аграрної галузі. Низький уклін Вам за прожите, за зроблене, за творчий порив, за трудовий подвиг, за особисту мужність, щедрю криницю досвіду господарювання" – слова з вітального адресу керівництва району.

Звучать серйозні і жартівливі побажання. І всі від душі, найменшої фальші. Ніяковіє ювіляр. Жартома каже:

– Таке враження, що присутній на власних похоронах. Всі говорять лише гарні слова, нічого поганого. Що ж. Заслужив такої високої оцінки. Як і віншування учасників художньої самодіяльності, котрі начепили на нього вінок із золотого колосся. І це символічно – переможців спортивних змагань вшановують лавровим вінком, а хлібодарів – із пшеничного колоса.